

REGULAMIN STOPNI INSTRUKTORSKICH HARCEREK ZHR

UWAGI WSTĘPNE

Stopień instruktorski odzwierciedla kwalifikacje harcerki jako wychowawcy, a przez to możliwości jej działania na poszczególnych szczeblach Organizacji Harcerek i kreowania środowisk wychowawczych od drużyny/gromady/kregu harcerstwa starszego po środowiska instruktorskie: hufce, chorągwie, Organizację.

W przedstawionym systemie bardzo istotną rolę odgrywa komendantka chorągwi/namiestnictwa. To ona odpowiada za prawidłowe i zgodne z rozwojem zdobywanie przez każdą instruktorkę chorągwi/namiestnictwa kolejnych stopni instruktorskich.

Istotną funkcję pełni w tym systemie także komisja instruktorska, która ocenia próbę instruktorską i jej zgodność z potrzebami chorągwi/namiestnictwa/Organizacji. Czuwa również nad tym, by poziom realizowanych prób na poszczególne stopnie przez różne instruktorki (lub kandydatki na instruktorki) był jednolity i wyrównany.

PRZEWODNICZKA

Przewodniczka to instruktorka pełniąca służbę w bezpośrednim kontakcie z zuchami, harcerkami, wędrowniczkami, harcerkami starszymi w gromadzie/drużynie/kregu. Swoją wiedzę i umiejętności przekazuje młodszym w sposób odpowiedzialny i kompetentny. Jako starsza siostra jest wzorem do naśladowania.

Przewodniczka to instruktorka, która:

- ukończyła 18 lat
- posiada stopień minimum wędrowniczki
- jest przygotowana do podjęcia świadomego procesu wychowawczego w drużynie/gromadzie/kregu harcerstwa starszego, posiada odpowiednie predyspozycje, wiedzę i umiejętności.

PRÓBA PRZEWODNICZKI

A. Wymagania

I. Postawa

W sposób dojrzały rozumie ideę harcerską i kieruje się nią w swoim postępowaniu, wyrabia w sobie:

- uczciwość we wszystkich przejawach życia osobistego i społecznego
- karność wewnętrzną i zewnętrzną
- aktywność w życiu rodzinnym i społecznym (dom, szkoła, praca)
- poczucie odpowiedzialności za swoją pracę i współodpowiedzialności za zespół
- świadomość obywatelską i społeczną.

Jest świadoma, że swoją postawą oddziałuje na harcerki i stanowi dla nich wzór. Dbą o swój rozwój.

II. Wiedza i umiejętności

1. Rozumie istotę procesu wychowania w pracy harcerskiej.

2. Zna warunki rozwoju człowieka w różnych sferach jego osobowości (fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, woli).
3. Potrafi w pełni świadomie prowadzić proces wychowawczy we własnej drużynie, odzwierciedlony w tworzonych programach pracy.
4. Zna etapy rozwoju psychofizycznego dziewcząt i chłopców, dostrzega ich korelację z metodą harcerską.
5. Zna ogólne zasady pracy zuchów, harcerek, wędrowniczek, harcerek starszych.
6. Korzysta z materiałów metodycznych i umiejętnie posługuje się literaturą specjalistyczną.
7. Zna założenia ideowe i programowe ZHR oraz jego system organizacyjny i gospodarkę finansową.
8. Zna genezę Organizacji Harcerek, rozumie znaczenie podziału na ruch żeński i męski.
9. Wykaże się umiejętnością organizowania pełnego życia harcerskiego drużyny podczas roku szkolnego oraz na obozie lub kolonii zuchowej.
10. Wykaże się umiejętnością prowadzenia gospodarki drużyny: sprzętowej i finansowej.

III. Doświadczenie

1. Pełniła funkcję wychowawczą na poziomie drużyny/gromady/kręgu harcerstwa starszego przez minimum 6 miesięcy, zakończoną sukcesem.
2. Uczestniczyła w metodycznym i organizacyjnym przygotowaniu oraz prowadzeniu obozu, kolonii zuchowej lub zimowiska.
3. Czynnie funkcjonuje w środowisku instruktorskim hufca.
4. Ukończyła kurs przewodniczek.

Szczegółowy zakres wymagań dotyczący wiedzy i umiejętności przewodniczki został określony w załączniku nr 1 do regulaminu.

TRYB ZDOBYWANIA STOPNIA PRZEWODNICZKI

1. Momentem rozpoczęcia zdobywania stopnia przewodniczki jest podjęcie funkcji wychowawczej (przybocznej lub drużynowej) po ukończonym kursie metodyki.

2. Nad realizacją próby czuwa opiekunka, którą jest hufcowa (lub osoba, na którą hufcowa scedowała funkcję opiekunki próby na drodze porozumienia pomiędzy kandydatką a hufcową).¹

3. Kandydatka i opiekunka powinny odbyć co najmniej jedno spotkanie z komisją instruktorską w czasie zdobywania stopnia.

4. W toku zdobywania stopnia opiekunka spotyka się z kandydatką, a w prowadzeniu jej próby współdziała z komisją instruktorską i szkołą instruktorską.

5. Po upływie co najmniej 6 miesięcy hufcowa lub inna opiekunka w porozumieniu z hufcową wnioskuje do komisji instruktorskiej o rozpatrzenie kwestii przyznania stopnia kandydatce. W uzasadnionych przypadkach kandydatka może sama zgłosić taki wniosek. Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:

- opinię hufcowej
- raport z wizytacji zbiórki drużyny/gromady/kręgu harcerstwa starszego oraz akcji letniej lub zimowej drużyny/gromady/kręgu harcerstwa starszego
- opinię komendantki kursu przewodniczek
- sprawozdanie kandydatki z przebiegu zdobywania stopnia.

6. Komisja instruktorska, po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz po rozmowie z kandydatką i jej opiekunką:

- a) wnioskuje do komendantki chorągwi/namiestnictwa o przyznanie stopnia instruktorskiego kandydatce lub
- b) wyznacza dodatkowe zadania, ustalając jednocześnie termin ich realizacji.

7. Komendantka chorągwi/namiestnictwa przyznaje stopień rozkazem. Wręczenie oznak stopnia następuje w obecności instruktorek chorągwi/namiestnictwa. Jednocześnie następuje wręczenie wymagań na stopień podharc mistrzyni z informacją, że od tego momentu zaczyna się jego realizacja.

---

¹ Zgodnie z par. 6 Regulaminu Hufca Harcerzek ZHR pracą hufca kieruje hufcowa w stopniu co najmniej podharc mistrzyni. Wymóg stopnia phm dotyczy również instruktorki, na którą hufcowa scedowała funkcję opiekunki.

PODHARCMISTRZYNI

Podharc mistrzyni staje się wychowawczynią wychowawców, tworzy środowisko instruktorskie.

Podharc mistrzyni to instruktorka, która:

- realizuje próbę na stopień Harcerki Rzeczypospolitej
- pełni funkcję wychowawczą oraz osiągnęła mistrzostwo w prowadzeniu drużyny/gromady/kregu harcerstwa starszego i stosowaniu metody harcerskiej
- zna metodykę pracy obowiązującą we wszystkich poziomach metodycznych i potrafi ją zastosować
- potrafi współdziałać w zespole instruktorskim oraz pokierować jego pracą.

PRÓBA PODHARCMISTRZYNI

A. Wymagania

I. Postawa

Odczytując ideę harcerską na tle otaczającej ją rzeczywistości społecznej, wykazuje odpowiedzialną, harcerską postawę wobec życia rodzinnego i społecznego:

- cechuje się uczciwością przejawiającą się w odwadze cywilnej i umiejętności sprawiedliwej oceny samej siebie i swego postępowania
- cechuje się karnością wewnętrzną i zewnętrzną
- jest odpowiedzialna za zespół
- aktywnie uczestniczy w życiu rodzinnym, zawodowym, obywatelskim i społecznym, wykazując zainteresowanie najważniejszymi zagadnieniami życia współczesnego.

II. Wiedza i umiejętności

1. Potrafi wkomponować program działania swojej drużyny (hufca) w tło lokalnego życia społecznego (młodzieżowego, instytucjonalnego, parafialnego itp.).
2. Pogłębia znajomość procesów wychowawczych i metody harcerskiej oraz umiejętnie je stosuje. Tworzy własne rozwiązania metodyczno-programowe.
3. Poprawnie współdziała z innymi instruktorkami w strukturach Organizacji.
4. Umie zorganizować życie zespołu harcerskiego i instruktorskiego oraz kierować nim.

Szczegółowy zakres wymagań dotyczący wiedzy i umiejętności podharc mistrzyni został określony w załączniku nr 2 do regulaminu.

III. Doświadczenie

1. Ma wyraźny przydział służby instruktorskiej – pełni funkcję wychowawczą na poziomie hufca, referatu, związku drużyn lub szczepla.
2. Prowadziła obóz drużyny lub kolonię.

3. Uczestniczy w kształceniu metodycznym lub pełniła funkcję na kursie metodycznym lub instruktorskim.
4. Wykształciła następczynię.
5. Ukończyła kurs podharcmistrzyń.

TRYB ZDOBYWANIA STOPNIA PODHARCMISTRZYNI

1. Początek zdobywania stopnia podharcmistrzydni łączy się z datą przyznania stopnia przewodniczki. Zdobywanie stopnia trwa minimum 2 lata.
2. Nad realizacją próby czuwa opiekunka w stopniu harcmistrzyni.
3. Kandydatka i opiekunka powinny odbyć co najmniej jedno spotkanie z komisją instruktorską w czasie zdobywania stopnia.
4. W toku zdobywania stopnia opiekunka spotyka się z kandydatką, a w prowadzeniu jej próby współdziała z komendantką chorągwi/namiestnictwa, komisją instruktorską i szkołą instruktorską.
5. Po spełnieniu wymagań przez kandydatkę opiekunka wnioskuje do komisji instruktorskiej o rozpatrzenie kwestii przyznania stopnia kandydatce. W uzasadnionych wypadkach instruktorka może sama złożyć taki wniosek. Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:
  - opinię opiekunki próby
  - opinię komendantki kursu podharcmistrzyń
  - opinię bezpośredniej przełożonej
  - sprawozdanie kandydatki z przebiegu zdobywania stopnia.
6. Komisja instruktorska po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz po rozmowie z kandydatką i jej opiekunką:
  - a) uznaje, że nie ma potrzeby wyznaczania dodatkowych zadań i wnioskuje do Naczelniczki o przyznanie stopnia podharcmistrzydni lub
  - b) wyznacza dodatkowe zadania, ustalając termin ich realizacji.
7. Naczelniczka przyznaje stopień rozkazem. Uroczyste wręczenie oznak stopnia następuje w obecności instruktorek chorągwi/namiestnictwa. Jednocześnie następuje wręczenie wymagań na stopień harcmistrzyni z informacją, że od tego momentu zaczyna się jego realizacja.

HARCMISTRZYNI

Harcmistrzyńi jest wychowawczynią wychowawców, kreuje oblicze programowe i metodyczne Organizacji Harcerzek. Harcmistryni to aktywna instruktorka odpowiedzialna również za stan i rozwój Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Harcmistrzyńi to instruktorka, która:

- posiada stopień Harcerki Rzeczypospolitej
- osiągnęła mistrzostwo w stosowaniu metody harcerskiej
- jest odpowiedzialna za Organizację i Związek, przyczyniła się do rozwoju ruchu harcerskiego i ZHR, a w szczególności do podniesienia jakości pracy jednostek Związku
- potrafi pokierować zespołem instruktorskim.

PRÓBA HARCMISTRZYNI

A. Wymagania

I. Postawa

Swoim życiem urzeczywistnia i pogłębia rozumienie wartości chrześcijańskich:

- cechuje się ekspansją swych myśli i ideałów w środowisku społecznym
- jest odporna na niezgodne z Prawem Harcerskim wpływy zewnętrzne
- jej aktywność jest skierowana na służbę bliźnim
- podejmuje aktywne i odpowiedzialne życie rodzinne, zawodowe, obywatelskie i społeczne
- odważnie wyraża prawdę wobec otoczenia
- potrafi dokonać uczciwej samooceny.

II. Wiedza i umiejętności

1. Umiejętnie określa zarówno potrzeby człowieka, jak i potrzeby społeczeństwa polskiego w zakresie wychowania.
2. Potrafi odczytać rzeczywistą i potencjalną rolę harcerstwa współczesnego.
3. Stawia cele przed harcerstwem różnych poziomów metodycznych i zamienia je na programy.
4. Organizuje pola służby społecznej dla środowisk harcerskich.
5. Zna dorobek i aktualną politykę wewnętrzną ZHR, orientuje się w sytuacji ruchu żeńskiego.
6. Umie porównać i ocenić założenia programowe ruchów skautowych ze szczególnym uwzględnieniem ruchu żeńskiego.
7. Posiada specjalność instruktorską, a wiedzę z jej zakresu przekazuje innym w procesie kształcenia instruktorskiego lub w publikacjach.

III. Doświadczenie

1. Pełni funkcję wychowawczą na poziomie referatu, chorągwi/namiestnictwa, Głównej Kwatery Harcerek itp.
2. Pokierowała zespołem instruktorskim realizującym przedsięwzięcie zakończone sukcesem.
3. Kształci instruktorki na kursach przewodniczek i podharcmistrzyń, korzystając z opracowanych przez siebie materiałów metodycznych.
4. Wzięła udział w konferencjach na poziomie Organizacji i Związku.
5. Ukończyła kurs harcmistrzyń.

Szczegółowy zakres wymagań dotyczący wiedzy i umiejętności harcmistrzyni został określony w załączniku nr 3 do regulaminu.

TRYB ZDOBYWANIA STOPNIA HARCISTRZYNI

1. Początek zdobywania stopnia harcmistrzyni łączy się z datą przyznania stopnia podharcmistrzyń. Zdobywanie stopnia trwa minimum 2 lata.
2. Nad realizacją próby czuwa opiekunka w stopniu harcmistrzyni.
3. Kandydatka i opiekunka powinny odbyć co najmniej jedno spotkanie z Komisją Harcmistrzyń w czasie zdobywania stopnia.
4. W toku zdobywania stopnia opiekunka spotyka się z kandydatką, a w prowadzeniu jej próby współdziała z komendantką właściwej chorągwi/namiestnictwa, Naczelniczką i Komisją Harcmistrzyń.
5. Po spełnieniu wymagań przez kandydatkę opiekunka wnioskuje do Komisji Harcmistrzyń o rozpatrzenie kwestii przyznania stopnia kandydatce. W uzasadnionych przypadkach instruktorka może złożyć wniosek sama. Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:
  - opinię opiekunki
  - opinię komendantki kursu harcmistrzyń
  - opinię komendantki chorągwi/namiestnictwa lub innej bezpośredniej przełożonej
  - sprawozdanie kandydatki z przebiegu zdobywania stopnia.
6. Komisja Harcmistrzyń, po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz po rozmowie z kandydatką i jej opiekunką:
  - a) uznaje, że nie ma potrzeby wyznaczania dodatkowych zadań i wnioskuje do Naczelniczki o przyznanie stopnia harcmistrzyni lub
  - b) wyznacza dodatkowe zadania, ustalając termin ich realizacji.
7. Naczelniczka przyznaje stopień rozkazem. Uroczyste wręczenie oznak stopnia następuje w obecności instruktorek chorągwi/namiestnictwa oraz przedstawicieli Komisji Harcmistrzyń.